

Seat No. _____

HV-16011002020202

M. A. (Sem.-II) (CBCS) (WEF-2016) Examination

May - 2023

Sanskrit : ECT - 02

(Vedantasastra : Common Paper for 2015 & 2016)

(Old Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

- १ नीयेनामांथी कोरुपशु भे गधभंडोन्नो समजूती साथे अनुवाद करो : १४
- 1 Explain with translation any two portion of commentary : 14
- (१) अत्राथ शब्द आनन्तर्यार्थः परिगृह्यते नाधिकारार्थः, ब्रह्मजिज्ञासाया अनधिकार्यत्वात् । मङ्गलस्य च वाक्यार्थे समन्वयाभावात् । अर्थान्तर प्रयुक्त एवं ह्यथशब्दः श्रुत्या मङ्गलप्रयोजनो भवति । पूर्वप्रकृता पैक्षायाञ्च फलत आनन्तर्याव्यतिरेकात् । सति चानन्तर्यार्थत्वेथा धर्म जिज्ञासा पूर्वं वृत्तं वेदाध्ययनं नियमेनापेक्षत एवं ब्रह्मजिज्ञासापि यत्पूर्वं वृत्तं नियमेनापेक्षते नद्वक्तव्यम् ।
- (२) यस्मत्तुत्पाद्यो मोक्षस्तस्य मानसं वाचिकं कायिकं वा कार्यमपेक्षात इति युक्तम् । तथा विकार्यत्वे च तयोः पक्षर्योमोस्य ध्रुवमनित्यत्वम् । न हि दध्यादि विकार्यमुत्पाद्यं वा घटादि नित्यं दृष्टं लोके । नवाप्यत्वेनापि कार्यापेक्षाः स्वात्मस्वरुपत्वे सत्यनाप्यत्वात् । स्वरुपव्यतिरिक्तत्वेऽपि ब्राह्मणो नाप्यत्वं, सर्वगतत्वेन नित्यात्पस्वरुपमत्वात्सर्वेण ब्रह्मणः आकाशस्येव । नापि संस्कार्यो मोक्षः येन व्यापारमपेक्षते ।
- (३) भोक्तैवकेवलं न कर्तव्येके अस्ति तद्व्यतिरिक्त इश्वरः सर्वज्ञः सर्वशक्तिरिति केचित् । आत्मा स भोक्तुरिन्यपरे । एवं बहवो विप्रतिपन्ना युक्ति वाक्य तदाभास समाश्रमाः सन्तः तत्राविचार्य यत्किंचित्प्रतिपद्यमानो निःश्रेयसात्प्रति हन्येतानर्थ चेमात् । तस्माद् ब्रह्मजिज्ञासोपन्यासमुखेन वेदान्त वाक्य मीमांसा तदविरोधितर्कोपक रणानिःश्रेयस प्रभोजना प्रस्तुयते ।
- (४) किं तर्हि ? प्रत्यक्षविषयवस्तुतन्त्रेवेति ज्ञानमेवैतन्न क्रिया । एवं सवरप्रमाण विषयवस्तुषु वेदितव्यम् । तत्रैवं सति यथाभूतब्रह्मात्मविषयमिति ज्ञानं न चोदनातन्त्रम् । तद्विषये लिङ्गादयः श्रूयमाणा अप्यनियोज्यविषयत्वाकुण्ठीभवन्ति, उपलादिषु प्रयुक्तक्षुरतैक्षयादिवतः, अहेयानुपादेय-सवस्तुविक्षयत्वात् ।

- ૨ શ્રીમદ્ શંકરાચાર્યના જીવન, સમય અને કવન નોંધ લખો. ૧૪
- 2 Write a note on the life, time and works of શ્રીમદ્ શંકરાચાર્ય । 14
- અથવા / OR**
- ૨ વેદાન્તદર્શનના મુખ્ય આચાર્યોના દાર્શનિક મતો વર્ણવો. ૧૪
- 2 Describe philosophical ideas of main Acharyas of વેદાન્તદર્શનમ્ । 14
- ૩ શાંકરભાષ્ય અનુસાર 'અધ્યાસભાષ્યમ્' સવિસ્તર સમજાવો. ૧૪
- 3 Explain in detail 'અધ્યાસભાષ્યમ્' as per શાંકરભાષ્યમ્ । 14
- અથવા / OR**
- ૩ બ્રહ્મસૂત્રમાં ચતુઃસૂત્રીના સ્થાન અને મહત્વની ચર્ચા કરો. ૧૪
- 3 Discuss the place and importance of ચતુઃસૂત્રી in area of બ્રહ્મસૂત્ર । 14
- ૪ શાંકરભાષ્ય અનુસાર 'જન્માદ્યસ્ય યતઃ સૂત્ર'ને સમજાવો. ૧૪
- 4 Explain 'જન્માદ્યસ્ય યતઃ' sutra as per શાંકરભાષ્યમ્ । 14
- અથવા / OR**
- ૪ શંકરાચાર્યની ભાષ્ય લેખનશૈલી વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૪
- 4 Write a detailed note on the 'શંકરાચાર્યસ્ય ભાષ્યલેખનશૈલી' 14
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે નોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write notes on any **two** of the following : 14
- (૧) સાધનચતુષ્ટયમ્ ।
- (૨) શાંકરવેદાન્તે પ્રમાણવિચારઃ ।
- (૩) બ્રહ્મસત્યં જગન્મિથ્યા જીવો બ્રહ્મૈવ નાપરઃ ।
- (૪) શાસ્ત્રયોનિત્વાધિકરણમ્ ।